

41017

Seat No. _____

B. Ed. (Part-I) Examination

March / April – 2003

Essential of Education Technology & Management :
Paper – IV
(New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

- સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
(૨) જમણી બાજુએ છાપેલા આંકડા પ્રશ્નોના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.
(૩) બિનજરૂરી લાંબા જવાબ એ ક્ષતિ છે.

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ત્રણના જુદા જુદા ૪૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : ૩૦
(ક) માઈક્રો-ટીચિંગનાં લક્ષણો અને લાભ-લાભ જણાવો.
(ખ) હાલની પરીક્ષા પદ્ધતિના દોષ જણાવો અને તેને દૂર કરવાનાં તમારાં સૂચનો જણાવો.
(ગ) શૈક્ષણિક પ્રૌદ્યોગિકીની વ્યાખ્યા સ્પષ્ટ કરી તેનું મહત્ત્વ જણાવો.
(ઘ) નીચેનાના શૈક્ષણિક ઉપયોગની ચર્ચા કરો :
(૧) વર્તમાનપત્રો (૨) ઓવરહેડ પ્રોજેક્ટર.
(ચ) શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપન એટલે શું ? તેનાં સ્વરૂપ અને કાર્યો વર્ણવો.

- ૨ (અ) નીચે આપેલ આવૃત્તિ વિસ્તરણનો મધ્યક શોધો અને તેનું અર્થઘટન કરો : ૮

વર્ગ	45-49	40-44	35-39	30-34	25-29
આવૃત્તિ	1	2	3	11	16

20-24	15-19	10-14	5-9
8	5	3	1

- (બ) હાર્ડવેર અને સોફ્ટવેર ટેકનોલોજીનો ભેદ ઉદાહરણ સહિત સ્પષ્ટ કરો. ૮

અથવા

- ૨ (અ) નીચે આપેલ આવૃત્તિ વિસ્તરણનો મધ્યસ્થ અને કાર્યો બહુલક શોધો : ૮

વર્ગ	90-99	80-89	70-79	60-69	50-59
આવૃત્તિ	3	6	12	16	24

40-49	30-39	20-29	10-19
17	11	7	4

- (બ) અનાત્મલક્ષી કસોટીના કોઈ પણ ચાર પ્રકાર ઉદાહરણ સહિત જણાવો. ૮

- ૩ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ચારના ૨૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : ૨૦
- (ક) નિદાન કસોટીનું મહત્વ જણાવી તેની રચનાનાં સોપાનોની ચર્ચા કરો.
- (ખ) તમારા વિષયનો કોઈ એક એકમ લઈ ૨૫ ગુણ માટેની બ્લૂ-પ્રિન્ટની રચના કરો.
- (ગ) સહ-અભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓનું શૈક્ષણિક મહત્વ જણાવો.
- (ઘ) શિક્ષણ પ્રતિમાનની વ્યાખ્યા આપી તેના મહત્વનાં મૂળભૂત તત્ત્વો જણાવો.
- (ચ) માર્ગદર્શનના પ્રકારો જણાવી, શૈક્ષણિક માર્ગદર્શનના હેતુઓ જણાવો.
- (છ) શતાંશસ્થ, પ્રતિ-શતકમાંક અને સહ-સંબંધની સંકલ્પનાઓ સદષ્ટાંત સમજાવો.
- ૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ છ પ્રશ્નોના ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : ૨૪
- (ક) પ્રમાણિત કસોટી એટલે શું ? કસોટી પ્રમાણભૂત કરવા માટેનાં સોપાનો જણાવો.
- (ખ) માપન અને મૂલ્યાંકન વચ્ચેના તફાવતના ચાર મુદ્દાઓ આપો.
- (ગ) ભાષા-પ્રયોગશાળાનું અધ્યાપન તકનિકી તરીકે મહત્વ જણાવો.
- (ઘ) શૈક્ષણિક તકનિકીમાં અનુભવ-શંકુના સિદ્ધાંતની ઉપયોગિતા જણાવો.
- (ચ) કાર્યદક્ષ શિક્ષક તરીકે તમે કયાં વ્યવસાયિક મૂલ્યો પ્રાપ્ત કરશો ?
- (છ) શિક્ષક મૂલ્યાંકનની પદ્ધતિઓ જણાવો.
- (જ) આદર્શ પ્રશ્નપત્રની રચના કરતી વખતે તમે કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખશો ?
- (ઝ) મધ્યવર્તી સ્થિતિનાં વિવિધ માપનો ઉપયોગ જણાવો.
- ૫ માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર આપો : ૧૦
- (અ) નીચેના વર્ગોની ઉપલી હદ અને મધ્યબિંદુઓ શોધો :
5 - 9, 65 - 69, 30 - 39, 26 - 28
- (બ) અભિકમિત અધ્યયનની વ્યાખ્યા આપો.
- (ક) પાઠ્યપુસ્તકની વિશેષતાઓ જણાવો.
- (ડ) શાળા-પ્રબંધની વ્યાખ્યા આપો.
- (ઘ) જો મધ્યક = 26.6 અને મધ્યસ્થ = 27 હોય તો બહુલક (Mode) શોધો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All the **five** questions are **compulsory**. Options are internal.
- (2) Figures to the **right** indicate **full** marks.
- (3) Unduly lengthy answers will be considered a discredit.

- 1** Answer any **three** in **400** words from the following **30** questions :
- (a) Mention the characteristics, merits and demerits of micro-teaching.
- (b) Discuss the limitations of present examination system and give your suggestions to remove them.

- (c) Clarify the definition of Educational – Technology and state its importance.
- (d) Discuss the educational applications of the following :
 - (1) Newspapers
 - (2) Overhead Projector.
- (e) What is educational management ? Describe its nature and functions.

- 2** (a) Find out the mean of the following frequency distribution and interpret the result : **8**

Class :	45–49	40–44	35–39	30–34	25–29
Frequency :	1	2	3	11	16

20–24	15–19	10–14	5–9
8	5	3	1

- (b) Explain with illustrations the difference between “Hardware and Software Technology”. **8**

OR

- 2** (a) Find out the median and raw mode of the following frequency distribution : **8**

Class :	90–99	80–89	70–79	60–69	50–59
Frequency :	3	6	12	16	24

40–49	30–39	20–29	10–19
17	11	7	4

- (b) Describe any four types of ‘Objective Type Tests’ with illustrations. **8**

- 3** Answer any **four** of the following questions in **200** words : **20**

- (a) State the importance of diagnostic test and discuss the steps for its construction.
- (b) Prepare the blue-print of 25 marks of any one unit of your subject.
- (c) Explain the educational importance of co-curricular activities.
- (d) Give the definition of models of teaching and state its important fundamental elements.
- (e) Mention the types of Guidance and also state the objectives of educational guidance.
- (f) Explain with illustrations the concepts of Percentile, Percentile-rank and Correlation.

4 Answer any **six** from the following questions in **150** words : **24**

- (a) What is standardized test ? State the steps to standardize it.
- (b) Give any four points to differentiate the measurement from evaluation.
- (c) Mention the importance of Language Laboratory as a teaching technology.
- (d) State the utility of principles of Cone of Experience in educational technology.
- (e) Which professional values are you going to adopt as an efficient teacher ?
- (f) State the methods of evaluating a teacher.
- (g) What points will you keep in mind to set an ideal question paper ?
- (h) Mention the uses of various measures of central tendencies.

5 Answer the following questions as directed : **10**

- (a) Find out the upper-limits and mid-points of the following classes :
5 – 9, 65 – 69, 30 – 39, 26 – 28
- (b) Give the definition of programmed learning.
- (c) State the characteristics of a text-book.
- (d) Give the definition of 'School Management'.
- (e) If Mean = 26.6 and median = 27, find out the mode.
